

HỌC CÁCH MỚI, THẾ NÀO?

CHÚNG TA ĐÃ ĐƯỢC ĐỌC, ĐƯỢC NGHE RẤT NHIỀU NHỮNG THÔNG TIN VỀ VIỆC ĐỔI MỚI GIÁO DỤC ĐẠI HỌC THEO HƯỚNG LẤY SINH VIÊN LÀM TRUNG TÂM CỦA QUÁ TRÌNH DẠY - HỌC. KHI SINH VIÊN ĐƯỢC ĐẶT VÀO VỊ TRÍ TRUNG TÂM THÌ TỨC LÀ HỌ SẼ CÓ QUYỀN ĐƯA RA Ý KIẾN ĐỂ ĐỊNH HƯỚNG CHO CÁCH HỌC CỦA CHÍNH MÌNH. NHƯNG TRÊN THỰC TẾ THÌ LIỆU NHỮNG Ý KIẾN, SUY NGHĨ CỦA SINH VIÊN ĐÃ ĐƯỢC LƯU TÂM HAY CHƯA KHI MÀ RẤT NHIỀU NHỮNG CHÍNH SÁCH CẢI CÁCH GIÁO DỤC ĐƯỢC ĐƯA RA THEO HƯỚNG GÒ BÓ, ÉP BUỘC VÀ ÁP ĐẶT...

▶ SINH VIÊN CHƯA ĐỦ TÂM?

Dưới góc độ là những người đã từng ngồi trên ghế giảng đường, chúng tôi chia sẻ với ý kiến này. Thử đặt ra một giả thuyết đó là khi các nhà hoạch định chính sách muốn sinh viên tham gia trực tiếp vào quá trình cải cách giáo dục đại học thì họ cũng chưa đủ năng lực để có thể đưa ra ý kiến của mình. Vì sao lại như vậy? Đương nhiên, về phía chủ quan họ có một phần trách nhiệm... Nhưng về phía khách quan phải chăng là do cách dạy, cách học của chúng ta quá nặng nề, trì trệ, thầy đọc trò chép mà nhiều nhà khoa học và ngay các nhà nghiên cứu giáo dục bấy lâu đã từng lên tiếng nhưng vẫn chưa chuyển biến là bao.

Trong một lớp học phổ biến bây giờ thường diễn ra cảnh thầy giáo giảng bài rồi đọc để người học chép trong một bầu không khí tĩnh lặng đến lạ lùng. Giảng đường không có tiếng tranh luận, phát biểu tức là bài học không được tìm hiểu, khám phá, thiếu hẳn không khí hăng say học tập sáng tạo. Chính những buổi học cùng với cách thức thi cử "tâm chương trích cú" hiện nay đã vô tình làm tê liệt 3 tố chất quý của trí tuệ giới trẻ đó là trí thông minh, tính sáng tạo và khả năng tư duy độc lập. Khả năng tư duy độc lập của sinh viên bị dồn ép đến mức vì phải đi theo đường mòn các thầy mà không thể tự mở rộng ý kiến của chính mình. Một khi khả năng tư duy độc lập đã bị hạn chế thì hệ quả đương nhiên là tính sáng tạo của sinh viên sẽ không thể phát huy. Khi tính sáng

tạo không được khơi dậy thì đương nhiên trí thông minh sẽ chẳng thể biểu hiện. Phải chăng chính vì những lý do đó mà sinh viên của chúng ta bấy lâu mất hẳn đi năng lực "dám" đóng góp ý kiến độc lập của mình về bài học và về cải cách giáo dục. Mặt khác việc rèn cho sinh viên phương pháp, kỹ năng tự học và tự nghiên cứu cũng chưa thực sự được các nhà trường quan tâm đúng mức. Trong hội thảo về giáo dục đại học được tổ chức mới đây tại một trường đại học phía Nam, có chuyên gia UNESCO đã phát biểu rằng: Giáo dục phải dựa trên bốn trụ cột là học để biết, học để làm, học để cùng sống với nhau và học để làm người. Bốn trụ cột này phải được đặt trên nền tảng là học tập suốt đời và hướng về "xã hội học tập"...

Qua các phương tiện thông tin đại chúng, ta được biết rằng, nếu như ở các nước phát triển trên thế giới có rất nhiều các nhà khoa học trẻ với những công trình có giá trị thì ở

Việt Nam tuy cũng có một số đề tài nghiên cứu khoa học hay của sinh viên, nhưng nhìn chung là lẻ tẻ, rời rạc và thường ít liên quan đến nhà trường. Mặt khác, cũng rất khó tìm được các đề tài của chính sinh viên đề xuất và được nhà trường hỗ trợ để họ tự thực hiện...

"ĐỐT ĐUỐC" TÌM GIẢI PHÁP

Có một thực tiễn đáng buồn đó là hiện nay, đa phần sinh viên chúng ta chưa có ý thức tham gia vào cải cách giáo dục mà coi nó như là việc của người khác không liên quan đến mình. Sinh viên cần được bồi dưỡng về khả năng tự học, tự nghiên cứu khoa học và khả năng đóng góp ý kiến vào cải cách giáo dục - đó là điều cần thiết. Các nhà trường cần tạo ra một môi trường tốt để có thể lấy ý kiến sinh viên trong việc điều chỉnh phương pháp dạy - học cũng như đổi mới khung chương trình đào tạo. Xã hội hãy có cách nhìn biện chứng và bao dung hơn đối với các thế hệ trí thức trẻ. Có thể hôm nay họ chưa đủ kiến thức nên tảng cần thiết để nói, không đủ khả năng nói trước đám đông và thậm chí không dám nói nhưng điều quan trọng là phải tạo ra được môi trường thích hợp để họ có cơ hội tự trưởng thành và khẳng định mình. Khi sinh viên đã có thể nói lên những mong muốn nguyện vọng của bản thân thì đó chính là bước đầu tiên quyết định cho sự thắng lợi của cải cách giáo dục nước nhà...

>> TRƯƠNG HUYỄN